

» RÖVIDEN

Csaknem 50 lejjel nőtt a bruttó átlagbér

5090 lejre nőtt októberben az országos bruttó átlagbér, ez szeptemberhez képest 49 lejes (1 százalékos) emelkedést jelent; az országos nettó átlagbér 34 lejjel (1,1%) 3116 lejre emelkedett – közölte tegnap az Országos Statisztikai Intézet (INS). A legmagasabb nettó átlagbér, 7118 lej az IT-szektorban volt, a legalacsonyabb pedig a készruhágyártásban – 1801 lej. Októberben a legtöbb ágazatban magasabb volt a nettó átlagbér, mivel különböző prémiumokat és egyéb juttatásokat kaptak az alkalmazottak, de az is közrejátszott bizonyos szektorokban, hogy nagyobbak voltak a bevételek, illetve többfelé elbocsátásokra is sor került. A legnagyobb mértékben, 9,8 százalékkal, a számítógépek és más elektronikus és optikai termékek gyártásának ágazatában nőtték a nettó bérek, a legnagyobb csökkenést, 19,4 százalék, a kőolaj- és gázkitermelés ágazatában regisztrálták. Az állami szektorban szeptemberhez viszonyítva a tanügyben (+3,8%), a közigazgatásban (+1,3%) és az egészségügyben (+0,8%) nőtt a nettó átlagbér.

Egyre több az új autó

Novemberben 57,67 százalékkal több új autót írtak forgalomba Romániában, mint egy évvel korábban, összesen 13 091 gépkocsi talált gazdára a Romániai Autógyártók (ACAROM) és a gépjármű-bejegyzési hivatal (DRPCIV) által tegnap közzétett adatsorok szerint. Az év első tizenegy hónapjában 147 789 új autót írtak forgalomba, ami 21,5 százalékos növekedést jelent az előző esztendő azonos időszakához viszonyítva. Ami a Romániában először forgalomba írt használt autót illeti, számuk novemberben 37 629-re rúgott, ami 15,45 százalékkal elmarad az egy évvel korábban regisztrált adattól. A január–november időszakban 406 616 használt gépkocsit írtak forgalomba, 6,05 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Az új személygépkocsik közül továbbra is a Dacia a legnépszerűbb 45 307 eladott egységgel és 35,07 százalékos növekedéssel a tavalyhoz mérten, a második a Renault (12 258 egység, 23,81 százalékos növekedés), a harmadik pedig a Škoda (11 456 egység, 9,44 százalékos növekedés).

Kávéhányra számít a Nemzetközi Kávészervezet

A Nemzetközi Kávészervezet (ICO) azzal számol, hogy a 2019/2020-as idényben a kávékereslet felülmúlja majd a kínálatot. A szervezet előrejelzése szerint az októberben kezdődött mezőgazdasági évben 502 millió zsák (1 zsák = 60 kilogramm) kávéhiány alakul ki globálisan. A kávétermés várhatóan 0,9 százalékkal, 167,399 millió zsákra szűkül, miközben a kereslet 1,5 százalékkal, 167,901 millió zsákra nő. Az előző mezőgazdasági évben 3,657 millió zsák kínálati többlet volt, a megelőző három évben ugyanakkora hiány. Novemberben a kávé ára 12 havi csúcsra emelkedett, fontonként (1 font = 0,4536 kilogramm) átlagosan 1,07 dolláron jegyezték, egy hónap alatt 10,1 százalékkal drágult.

€ Valutaváltó

1 euró	4,7777
1 dollár	4,3149
1 svájci frank	4,3590
1 font sterling	5,6840
100 forint	1,4404

POLITIKAI EGYETÉRTÉS ÖVEZI A KORMÁNY HALMOZÁSSELLENES TERVEIT – KIVÉTELEKET IS KÉRNEK

Bér és nyugdíj csak feltételekkel

Széles körű egyetértés körvonalazódik az Orban-kormány javaslatához, amellyel megtiltanák, hogy a közszférában dolgozók halmozák a fizetést és a nyugdíjat. Puskás Bálint nyugalmazott alkotmánybíró szerint ugyanakkor a javaslat nem is alkotmányellenes.

» BÁLINT ESZTER, BÍRÓ BLANKA

Nem minden esetben akarja megtiltani a kormány a közalkalmazottaknak, hogy egy időben fizetésben és nyugdíjban is részesüljenek: fi gyelembe fogják venni az alacsony nyugdíjakat, mint ahogy szem előtt tartanak az alkotmánybírók korábban a témában meghozott, elmarasztaló ítéletét is – pontosította hétvégi bejelentését vasárnap esti Facebook-bejegyzésében Violeta Alexandru munkaügyi miniszter. „44 éves vagyok. Mi lenne, ha holnap azt hallanák, hogy jövőre nyugdíjba megyek? Aztán rögtön visszatérek egy közintézménybe? Egy olyan helyre, amelyre pályázhatott volna egy fiatal is például. Ma rendkívül vonzóak a fizetések a közszférában a munkahelyi biztonsága mellett. Nem korrek, ami történik. Legyen bátorságunk beismerni” – írta a munkaügyi tárca vezetője. Hozzátette: a nyugdíjrendszer mindenütt a világon úgy van kigondolva, hogy azokat segítse, akik már nem tudnak dolgozni.

„Dolgozom egy törvénytervezeten, amely megtiltaná a közalkalmazotti fizetés és a nyugdíj halmozását. Senki nem tiltja meg az érintettek munkához való jogát. Annyi a kérés: válasszanak az állami fizetés és a nyugdíj között. Akárhogy is, a jelenleg hatályos törvény szerint a nyugdíjkorhatár környékén az emberek dönthetnek úgy, hogy meghosszabbítják munkaviszonyukat. Európa-szerte érvényesül a trend, hogy nő a nyugdíjkorhatár, az emberek tovább akarnak és tudnak dolgozni. Minden tiszteletem azoké, akik még akarnak dolgozni” – fogalmazott a miniszter. Jelezte egyúttal: a jogszabályjavaslat tiszteletben fogja tartani azok helyzetét, akiknek alacsony a nyugdíjuk, „még a minimálbér szintjétől is elmarad”. „Átlátható és korrekt módon kell kezelni a helyzetet. Hogy ne szenvedjenek az alacsony jövedelműek” – szögezte le a tárcavezető.

» Puskás Bálint: nem alkotmányellenes a javaslat

Nem alkotmányellenes, ha korlátozzák, hogy a nyugdíjas közalkalmazottak a közszférában dolgozzanak – véli Puskás Bálint. Anyugalmazott alkotmánybíró megkeresésünkre kifejtette, a munkához való jogot szavatolja az alaptörvény, de ezt a jogot a törvényes keretek között kell biztosítani. Emlékeztetett, hogy a Boc-kormány idején elfogadott sürgősségi kormányrendelet már kényszerítette a nyugdíjas közalkalmazottakat, hogy válasszanak: megtartják a nyugdíjukat, vagy dolgozni akarnak a közszférában. Aztán a jogszabály hatálya alól először kivonták a nyugdíjas pedagógusokat, arra hivatkozva, hogy az oktatásban alacsonyak a bérek. Aztán más kategóriákat is kivettek, végül a teljes jogszabályt hatályon kívül helyezték. Puskás Bálint rámutatott, amíg ő alkotmánybíró volt, a taláros testület nem hozott olyan döntést, hogy egy ilyen rendelkezés szembemegy az alaptörvénnyel, az óvásokat visszautasították. Személyes véleménye szerint a kezdeményezés alapelve jó, hiszen sok pályakezdőnek munkahelyet tudnak biztosítani, ha a nyugdíjasokat választás elé állítják. Másrészt azt sem támogatja elvi szinten, hogy a rendőrségnél, titkosszolgálatoknál dolgozók negyvenéves koruk után visszavonulnak, majd elfoglalják a különböző közintézményekben, minisztériumokban a jól fizető állásokat. A nyugalmazott alkotmánybíró az előre hozott nyugdíjazást sem tartja jó ötletnek, szerinte például a bírák esetében kimondottan káros, hiszen egy bíró éppen több évtizedes tapasztalat után tesz szert kellő tudásra, amivel a legjobban végezheti a feladatát.

Violeta Alexandru biztosított egyúttal mindenkit, hogy az intézkedés tiszteletben tartja majd az alkotmánybírók döntését, miután a talárosok azt kérték, ne sérüljenek jogok.

A PSD egyetért, de kivételeket kér

„Korrekt intézkedésnek” nevezte tegnap Marcel Ciolacu, az ellenzékbe szorult Szociáldemokrata Párt (PSD) ideiglenes elnöke a nemzeti liberális párti (PNL) kabinet terveit, meglátása szerint ugyanakkor mindenképp meg kell határozni azokat a kategóriákat, amelyek kivételt képeznének a tiltás alól. Példaként említette, hogy vannak vidékek, ahol nagyon nehezen találhatnak tanárokat vagy orvosokat.

» Tánccos Barna RMDSZ-es szenátor rámutatott: a védelem, a rendőrség és a titkosszolgálatok kötelekében dolgozók előre hozott nyugdíjazása, majd alkalmazása olyan kiváltság-halmaz, amivel nem tud egyetérteni.

Ciolacu szerint ugyanakkor az Orban-kabinet semmiképp sem rendelkezhet a témában sürgősségi kormányrendelettel, mindenképp törvényre van szükség, „meglátjuk majd, hogy más véleménye lesz-e az alkotmánybírók-

nak”. „Jól megnéztem a taláros testület döntését a Boc-kormány intézkedéseit illetően. Nem tudjuk, hogy meg fogja-e tiltani ezt a dolgot, vagy sem” – fogalmazott Ciolacu.

„Álljanak be a közemberek sorába”

Jó ötletnek tartja a kiváltsághalmazások korlátozását Tánccos Barna szenátor is. Lapunk megkeresésére elmondta, az RMDSZ-ben még nem született döntés Violeta Alexandru munkaügyi miniszter javaslatára, ám ő személyesen az elmúlt három-négy évben többször is próbált támogatókat keresni egy hasonló törvénykezdeményezéshez, korlátozva az előnyök halmozását a közszférában. Rámutatott: a védelem, a rendőrség és a titkosszolgálatok kötelekében dolgozók előre hozott nyugdíjazása, majd alkalmazása olyan kiváltsághalmaz, amivel nem tud egyetérteni. „Háromszoros előnyre is szert tehetnek egyrészt előre hozott nyugdíjba mehetnek még ötvenéves koruk előtt, másrészt speciális nyugdíjat kapnak, ami nem hozzájárulás-alapú, tehát nem az alapján számolják ki, hogy huszonvalahány év alatt mennyi hozzájárulást fizettek be a nyugdíjalapba. Ezenfelül még harmadik előnyt is élvezhetnek, tételesen, hogy bármikor visszatérhetnek a közszférába dolgozni. Ezzel olyan kiváltságssorozatra tesznek szert, ami más alkalmazott, a közszférában dolgozók számára nem elérhető” – sorolta a politikus. Felidézte, javaslatuk szerint ebből a három előnyből csak eggyel élhetnek volna, a többi esetében pedig „be kellett volna állniuk a közemberek sorába”. Erről a javaslatról Florin Cițu pénzügyminiszterrel is egyeztettek, és úgy tűnik, a kormány felkarolta, sőt magáévá tette azt, és megnyirbálná az előnyhalmazt.

Tánccos Barna szerint a védelmi alkalmazottak esetében is korlátozni kellene juttatásokat, hogy ne legyenek meg nem érdemelt kiváltságok. Hangsúlyozta, a védelmi tárca hatáskörébe tartozó alkalmazottaknak elenyésző százaléka vesz részt katonai vagy akár NATO-bevetéseken, a 90 százalékuk ugyanúgy csak könyvel, vagy bürokrata, mintha például a Hargita Megyei Tanácsnál dolgozna. „Elemezni kellene, hogy kik azok, akik valóban részt vesznek bevetéseken, kik azok, akik megérdemlik a speciális juttatásokat” – szögezte le a szenátor.

Nyugdíj vagy fizetés? Választásra kényszeríthetik a közalkalmazottakat